

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Cursus Theologicus

Gormaz, Juan Bautista

Augustae Vindelicorum, 1707

Sect. 4. Solvuntur opposita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81950](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81950)

SECTIO IV.

Solvuntur opposita.

1012. **O**bjic. 1. Contra primam assertionem ex Jansenio Augustin. epist. 2. ad Evodium ait: *Non perit unus ex his, pro quibus mortuus est Christus*: Et sermone 8. de Sanctis: *Christus non perdidit, quos emit sanguine*: similiter plurimis aliis in locis docet illum tantum redemptos esse à Deo, qui actu salvantur: ergo Christus non est mortuus pro omnibus, ac proinde non fuit in Deo voluntas generalis salvandi omnes homines, sed pura voluntas signi. Resp. dist. ant. pro quibus mortuus est offerendo merita Passionis suæ quoad efficaciam conc. quoad sufficientiam neg. ant. & consequentiam; quia Augustinus & alij Patres in similibus testimoniis solum loquuntur de morte Christi applicata aliquibus, ut auxilia efficacia eis conferrentur modo, quo intelligitur illud Joannis 11. *Non perdidit ex eis quemquam, quos tradidisti mihi*; non autem loquuntur, de applicatione quoad sufficientiam; hanc enim omnes Patres clarè docent, ut ipse Augustinus citatus num. 996.

1013. **O**bjic. 2. Dum aliquis potest salvare aliquem, & non salvat eum; signum est, quòd non habeat voluntatem salutis omnium, & singulorum: atqui potest Deus salvare omnes, & singulos homines: ergo signum est, quòd non habeat voluntatem salutis omnium, & singulorum hominum. Confir. 1. qui habet voluntatem antecedentem salvandi aliquem, salvat illum, dummodo nullum sequatur incommodum: sed Deus absque ullo incommodo potest salvare omnes, & non salvat: ergo signum est, quòd non vult voluntate antecedenti omnium salutem. Confir. 2. talis voluntas antecedens nullum haberet objectum: ergo non reperitur in Deo. Resp. dist. maj. dum potest efficaciter, & non salvat, signum est, quòd non vult efficaciter concedo, quòd non vult ineffaciter neg. maj. & concessa min. neg. consequentiam. Ratio est, quia illa voluntas antecedens non est efficax, sed indifferens; atque adeò ex illa nequit infallibiliter inferri omnium salus ponenda.

1014. **A**d 1. Confir. dist. maj. si nullum sequatur incommodum, & sequatur correspondentia libera salvandi conc. & non sequatur nego maj. & dist. min. neg. consequentiam. Quia Deus per voluntatem antecedentem solum obligatur ad dandam sufficientiam, ut ipsi homines liberè respondeant, nec vult efficaciter eorum salutem independentem à libera ipsorum correspondentia: unde si ipsi non respondeant, non imputabitur Deo, sed homini defectus salutis; Deo autem imputabitur auxilium, quod pro eo contulit; ut ipse Dominus dixit per Prophetam Oseam 13. *Perditio tua ex te Israel, tantummodo in me auxilium tuum*: Ad 2. Confir. neg. ant. quia illa voluntas inter alia haberet pro objecto gloriam, non quidem purè ut possibi-

lem, sed potiùs potentem obtineri per medià quæ ex se Deus elargitur; cum autem Deus ea media liberè elargiatur, exinde illa divina voluntas non est necessària, sed libera.

Objic. 3. Multi moriuntur, qui gloriam non adipiscuntur, nec per illos stat, sed præcise per Deum, ne eam assequantur: atque adeò absque ulla Dei Providentia pro ipsis habita reprobi sunt, v. g. infantes, qui in materno utero moriuntur, vel inter gentiles ante rationis usum vitam absolvunt, aut à nativitate amentes sunt, & Baptismi recipiendi copià carent; ergo pro ipsis non voluit Deus, quantum est ex se, gloriam, adeoque voluntas generalis nequit se extendere ad ipsos. Confir. etiam Deus habet voluntatem puniendi omnes homines casu, quo in peccato moriantur, quæ voluntas etiam est antecedens: ergo nihil speciale ponitur in Deo circa gloriam, in quo stat voluntas beneplaciti, qua velit omnibus gloriam. Resp. neg. ant. quia Deus pro omnibus hominibus dispensat auxilia, sive parvuli, sive amentes sint, adeoque vult pro omnibus gloriam quoad sufficientiam, licet non velit omnibus gloriam per voluntatem efficacem; in hoc namque argumento egregiè confunduntur duo toto cælo diversa. Aliud enim est Deum velle, & dispensare auxilia pro omnibus, aliud autem est, quomodo dispenseret; istæ quippe duæ quæstiones sunt valde diversæ, ut constat à num. 45. scimus enim, Deum ex voluntate antecedenti conferre auxilia pro omnibus, ut constat ex Testimoniis adductis, & præfertim ex D. Prospero citato num. 996. ea quippe omnia sunt effectus meritorum Passionis Christi, quæ se extendit ad omnes redemptos; parvuli autem, amentes, & uno verbo omnes homines verè redempti fuerunt à Christo, atque adeò pro ipsis confertur influxus Passionis Christi.

Quomodo autem Deus pro ipsis instuat, est nobis prorsus ignotum: potest enim id præstare modis innumeris, & mirabilibus; aliquando enim, ut agebat Prosper citatus num. superioris, confert auxilia parentibus ex intentione, ut si bene utantur, habeant remedium parvuli, in quo stat habere Providentiam pro parvulis; aliquando confert aliis, ut orant pro illis cum intentione admittendi eam orationem; ratione cuius ipsis succurrat; aliquando illi, quibus pro parvulis, aut amentibus auxilia conferuntur, advertunt eorum Periculum, & obligationem favendi illis, quo in casu, si non se gerant, ut debent, peccabunt; aliquando non ita advertunt, atque adeò omittunt favorem, quem præstare poterant sine peccato; at non exinde arguitur non fuisse, sed potiùs fuisse Providentiam Dei pro illis: Neque Deo difficile est parvulis, vel inter fideles, vel inter gentes magis barbaras auxilium præstare, aut conservando illos, si oportuerit usque ad ætatem adultam, vel usque dum Baptismum fluminis, aut sanguinis succiperent, aut ministros in icu oculi adducendo, qui Baptismum ministrarent; hæc enim omnia

nia facillima Deo sunt; at quomodo Deus in hac sua providentia se gerat, scier solùm ille, cui Deus revelaverit, vel consiliarius eius fuerit; nos equidem ex scriptura, Conciliis, & Patribus adductis scimus Deum habere aliquam Providentiam pro omnibus; qua de causa ait Eximius Doctor, vult, ut nos oremus pro omnibus.

1017. Quænam autem sit ista divina providentia; neque nos scimus, neque ad nos attingere scire; sic enim in rebus naturalibus scimus plura esse, quin sciamus, quomodo sint, ut constat à num. 45. quid mirum, quòd in rebus adeò reconditis, quales sunt, quæ pertinent ad providentiam divinam, sciamus providentiam, quin sciamus quomodo, aut qualiter se habeat talis divina providentia? Unde sicut ista esset ridicula argumentatio: nos non scimus, quomodo sit constitutum continuum: ergo continuum non est constitutum; ita esset ridicula hæc alia argumentatio: nos non scimus, quomodo Deus videat pro parvulis, & amentibus, barbaris, infidelibus, aut id genus aliis: ergo non providet; exinde dicimus nullum sive parvulum, sive amentem reprobum esse, & ab æterna salute exclusum absque aliqua divina providentia pro illo, licet ingenuè profiteamur ignorare nos, quæ, aut qualis sit talis divina providentia: scimus enim multis, & mirabilibus modis posse à DEO haberi, eamque esse talem, qualem DEUS agnovit. Vide à num. 1021.

1018. Ad Conf. dist. ant. habet voluntatem puniendi cum eodem modo tendendi, quem habet voluntas salvandi nego, cum diverso modo tendendi conc. ant. & neg. consequentiam. Ratio est, quia dupliciter quis potest velle objectum sub aliqua conditione ponendum, primò ita, ut, quantum est ex se, velit, quòd alter apponat conditionem; secundo ita, ut quantum est ex se, nollit, ut alter conditionem apponeret. Exemplum, quo id explicari solet, optimum est: mercator enim conscendens navim mercibus oneratam habet voluntatem conditionatam distrahendi merces in Portu, si cum eis illuc salvus appulerit, habet etiam voluntatem easdem projiciendi in mare, si aliter vitam salvare nequeat; cæterum inter has duas voluntates est magnum discrimen; nam erga venditionem mercium omnino afficitur, optatque eam navigationem apponi ad earum venditionem, nimirum felicem navigationem, & descensum in portum destinatum; at è contra circa projectionem mercium in mare nullo modo afficitur, quantum est ex se, neque eam optat, sed summè displicet, atque adeò displicet in tempestate, quæ est condicio ad eam projectionem, decernit autem projicere, si aliter se ipsum salvare nequeat; ad eundem ergo modum distinguendæ sunt in Deo duæ voluntates antecedentes de salute hominum, quam desiderat; quantum est ex se: & de penæ æternæ conditione, quam, quantum est ex se, non desiderat, unde illæ duæ voluntates diversissimum habent mo-

dum tendendi, neque tener paritas ex una ad alteram.

Objic. 4. Voluntas antecedens de salute omnium hominum est fictitia, & simulatoria: ergo non est propriè, sed tantum metaphoricè in Deo. Prob. ant. ex D. Thoma 3. part. quæst. 2. art. 4. in corpore; ubi sequens de voluntate antecedenti ait: *Illam magis appellanda est velleitas, quam absoluta voluntas*: ergo &c. Confir. Illa voluntas divina antecedens nequit esse absoluta, aliter omnes salvarentur, neque potest esse conditionata; conditionata enim non est actu in Deo, sed esset, si daretur Condicio: ergo nulla est talis antecedens voluntas in Deo. Resp. negando antecedens; ad Prob. conc. ant. nego consequentiam; quia D. Thomas nomine velleitatis intelligit veram volitionem contradistinctam à voluntate efficaci connexam cum objecto, quam vocat absolutam voluntatem: quod patet ex ipso textu, in quo comparat voluntatem divinam antecedentem cum voluntate antecedenti, quam habet iudex de vita omnium hominum, ut constat ex num. 1004. Cum autem illa voluntas iudicis sit voluntas, ita etià in via D. Thomæ illa voluntas divina antecedens est vera voluntas.

Ad Confir. neg. ant. quia voluntas illa est subjectivè absoluta, & terminativè conditionata. Absoluta quidem, quatenus Deus per illam verè vult salutem omnium; terminativè autem conditionata, quatenus vult illam salutem, si homo apponat illam conditionem, quam Deus desiderat ex dictis num. 1018. explicatur iterum exemplo; in hoc enim actu: Si scriberem Petro, Petrus veniret ad me, non significatur volitio ex parte mei ad scribendum, quia condicio ad volendum se habet ex parte mei, & sic potius significat, si vellem scribere: in hoc autem actu, si Petrus veniret ad me, scriberem ipsi, cum condicio ad volendum non se teneat ex parte mei, sed solùm sit terminus meæ volitionis, non obstat, ne defacto ego habeam talem voluntatem, qua volo scribere Petro, si Petrus ad me veniat; tunc enim, si vellem, simulque Petrus veniret, ea volitio diceretur subjectivè absoluta, cum ex Parte subjecti non solùm detur volitio objecti sub conditione, sed etiam volitio ipsius conditionis: cum ergo in DEO etiam detur volitio salutis sub conditione meritorum finalium, & volitio, quantum est ex se, ipsius conditionis, exinde talis volitio dicitur subjectivè absoluta, & terminativè conditionata.

Objic. 5. Contra 2. conclusionem ex Macedo decem loca Augustini, in quibus videtur negare providentiam universalem comunem omnibus: ergo Deus non dispensat auxilia pro omnibus. Resp. dist. ant. videtur negare providentiam efficaciam concedo, sufficientiam neg. ant. & consequentiam. Augustinus enim clarè docet, voluntatem generalem Dei se extendere ad omnes, atque adeò Deum habere providentiam sufficientiam pro omnibus, licet pro multis non habeat providentiam efficaciam. Sic Tom. 1. lib.

1019.

1020.

1021.

lib. 4. contra Julianum Pelagianum cap. 8. de parvulis ait: *Numquid aut homines non sunt, ut non pertineant ad id, quod dictum est omnes homines, aut aliquis poterit dicere, Deus quidem vult, sed ipsi nolunt, qui nondum velle, sive nolle ista noverunt, cur istum potius, quam illum damnet, aut liberet, nos, qui sumus, qui respondeamus DEO?* Ex quo apparet pro his parvulis, qui damnantur, non negare Augustinum providentiam sufficientiæ, sed solum efficaciæ: quomodo autem Deus hanc providentiam exerceat, diximus jam supra à num. 1016. nobis prorsus ignotum esse, & modò ex Augustini Doctrina addimus qui sumus nos, ut simus consilarii Dei?

1022.

Objic. 6. Ideo Deus in statu innocentiae deberet conferre auxilia sufficientia pro omnibus, quia gratia erat propria illius status: atqui gratia non est propria in statu naturæ lapsæ, sed potius peccatum, vel saltem gratia mixta peccato: ergo Deus debet habere in statu naturæ lapsæ providentiam mixtam ex misericordia, & iustitia juxta illud Psalmi 100. *Misericordiam, & iustitiam cantabo tibi Domine*; ac proinde confert auxilia sufficientia pro aliquibus, secus autem pro omnibus. Confir. in statu Innocentiae, in quo non erant peccata, nulli decernerentur supplicia: ergo in statu culpæ, in quo sunt peccata, aliquibus decernitur privatio omnis gratiæ; ac proinde conferenda non est gratia sufficiens pro omnibus. Resp. dist. maj. ideo sufficienter omitto, ideo necessariò neg. maj. & omiſſa min. neg. consequentiam: etenim causalis ideo, aliquando significat necessariò, ut quando dicimus: ideo Petrus est homo, quia est animal rationale; cum necessariò requiratur, quòd sit animal rationale, ut sit homo; aliquando verò significat sufficienter: sic dicimus, ideo Petrus est animal, quia est homo; quin requiratur necessariò, quòd sit homo, ut sit animal, cum Leo, qui non est homo, sit animal; licet sufficiat, quòd sit homo, ut sit animal.

1023.

Ratio autem statui innocentiae, & statui naturæ lapsæ communis, propter quam Deus confert auxilia sufficientia pro omnibus, est, quia Deus vult providere pro omnibus, ut ex scripturis, & P. P. adductis nobis constat, cum adhuc in statu naturæ lapsæ velit Deus, quantum est ex se, omnium salutem, quæ independenter ab omni divina providentia haberi non potest; unde & in statu innocentiae, & in statu naturæ lapsæ dispensaret Deus auxilia pro omnibus. Ad Confir. conc. ant. & neg. consequentiam. Quia supplicia in statu innocentiae necessaria non erant ad ullum finem à Deo providente intentum, ac proinde nulla erat ratio cogens ad ea decernenda; at verò in statu naturæ lapsæ auxilia sufficientia pro omnibus necessaria sunt ad finem salutis omnium à Deo intentum, ac proinde ex titulo universalis providentis conferet auxilia pro omnibus.

1024.

Objic. 7. Sententia de gratia sufficienti pro omnibus fuit opinio Pelagii, & Pelagianorum impugnata à D. Augustino, & à D. Prospero, ut

ait Maldonatus cap. 1. In Joannem num. 9. Sic Augustinus Tomo 2. Epistola 101. De gratia ait: *Quomodo dicitur omnes homines eam fuisse accepturos, si non illi, quibus non datur, eam sua voluntate respuerent; quoniam Deus vult omnes homines salvos fieri, cum multis non detur Parvulis, & sine illa plerique moriantur, qui non habent contrariam voluntatem, & aliquando cupientibus, festinantibusq. Parentibus, ministris quoque volentibus, ac paratis Deo nolente non datur, cum repente, antequam detur, exspirat, pro quo, ut acciperet, currebant.* Unde manifestum est eos, qui huic resistunt tam perspicuae veritati non intelligere omnino, quia locutione fit dictum, quòd omnes homines vult Deus salvos fieri, cum tamen multi salvi non fiant, non quia ipsi, sed quia Deus non vult, quòd sine ulla caligine manifestatur in parvulis: ergo &c. Confir. Zvinglius, Lutherus, Calvinus, aliique hujus generis Hæretici gratiam universalem pro omnibus admiserunt: ergo non est admitenda à Catholicis.

Resp. dist. ant. sententia de gratia sufficiente, quæ supernaturalis esset, & necessaria ad simpliciter posse, vel quæ confereretur independenter à jure debito ex meritis nostris conditionatè prævisis nego, quæ ita non esset concedo ant. & neg. consequentiã. Ratio est, quia Pelagius nunquam admisit gratiam supernaturalem requisitam ad simpliciter posse, ut constat à num. 699. Semipelagiani autem, ut errorem Pelagii utrumque temperarent, docebant gratiam dari ex jure acquisito à creaturis per merita conditionatè prævisa, atque adeò naturam nudè sumptam sufficientem esse ad inchoandam operationem conducentem ad vitam æternam, ut constat à num. 702. contra quos arguit Augustinus, quantum autem doctrina nostra ab illis erroribus distet, constat ex ibi dictis. Quòd autem in testimonio adducto dicat Augustinus, gratiam per Baptismum non haberi à parvulis, quia Deus non vult, non significat Deum positivè velle carentiam omnis providentiæ pro ipsis, sed aliquam providentiam efficaciæ, quam dare non tenetur, quin talis carentia sit Parvulis imputabilis tanquam poena demeriti conditionatè prævisi: unde sicut neque gratia Baptismi esset parvulis libera, ita neque carentia talis gratiæ est libera ipsis.

Gratia enim in doctrina Augustini, ac Catholicorum non datur, quia volumus, quin potius datur, ut velimus. Hanc esse Augustini mentem, dubitare non potest, qui ipsum legat; sic enim ibi quæstionem proponit: *Recognoscis me, ut puto in his, quæ nos scire, dixi, non omnia, quæ ad fidem Catholicam pertinent, commemorare voluisse, sed ea tantum, quæ ad istam, quæ inter nos agitur de Dei gratia quæstionem, utrum præcedat hæc gratia; an subsequatur hominis voluntatem; hoc est, ut plenius id eloquar, utrum ideo nobis detur, quia volumus, an per ipsam Deus etiam hoc efficiat; ut velimus; ex quo satis clara manet Augustini doctrina.* Ad Confir.

Confr. distinguo antecedens, admiserunt gratiam universalem pro omnibus, qualem docet Ecclesia, nego, quæ vel non relinqueret libertatem, vel non esset necessaria ad simpliciter posse, vel daretur ex jure meritorum conditionatorum, conc. antecedens, & nego consequentiam; quia nos contrarium omnino docemus, ut constat ex dictis.

1027. Obijcies 8. Notitia legis Evangelicæ non pervenit ad omnes; sunt enim aliqui in extremo mundi recessu, ad quos Evangelij notitia non pervenit: ergo illis, aut pro illis data non est gratia sufficiens. Confr. primò. Infideles non peccant: ergo non debent habere auxilia sufficientia ad peccata vitanda. Confr. secundò. Ut Christus sit universalis redemptor, satis est, quòd sua merita pro omnibus obrulerit, licet non fuerint à Patre pro omnibus acceptata, adeoque licet non conferantur auxilia pro omnibus: ergo &c. Resp. nego consequentiam, quia plura sunt præcepta legis naturæ, in quorum saltem vio-

lacione cognoscunt malitiam, quam sine speciali DEI gratia vitare non possunt, ac proinde ad ea vitanda confert DEUS suam gratiam, quò respexit Alexander VIII. damnans eam propositionem adductam num. 1000. Ad primam Confr. dist. ant. non peccant peccato infidelitatis contra legem, quæ ad eorum notitiam inculpabiliter non pervenit conc. peccato opposito legi saltem naturali, quam cognoscunt nego antec. & consequentiam. Ad secundam Confr. nego ant. quia si DEUS non acceptaret, non esset Christus redemptor absolute, sed solum affectivè: in hac autem providentia Christus Dominus absolute est omnium redemptor, ac proinde adhuc Ethnicis, Paganis, & aliis conferuntur auxilia ex meritis Christi, ut ex scriptura, & Patribus constat à num. 995. & declaravit Alexander VIII. citatus num. 1000.

DISPUTATIO XVIII.

DE DECRETO APPLICATIVO OMNIPOTENTIÆ PRÆDESTINATIS ET REPROBIS COMMUNI.

1028. Decretum applicativum omnipotentiae, quo constituitur voluntas ad utrumque indifferens, est quasi conditionatum, habetque hunc modum tendendi: volo concurrere cum creatura ad amorem *A*, vel ad odium pro jure ipsius determinativo, sive prout ipsa se determinaverit; volo tamen, quantum est ex me, ut existat amor, & non odium; hoc decretum non dicitur simpliciter conditionatum: quia, ut ait Eximius Doctor, ut esset simpliciter conditionatum, necesse erat, ut posset poni conditio independentem ab ipso; sicuti quando quis vult dare centum, si veniat navis ad portum, voluntas illa dicitur simpliciter conditionata, quia adventus navis nequaquam dependet ab illa volitione; Contra verò, quando Petrus existens in loco *A*, in quo non est proximè potens ad liberè eliciendum, vel non eliciendum effectum pro loco *B*, vult se transferre ad locum *B*, ut ibi sit proximè potens ad eliciendum effectum pro libito suo; cum enim effectus liber pendeat, ut in illis circumstantiis ab illa translatione; decretum illud translaticivum non est simpliciter conditionatum, sed quasi conditionatum, prout non vult efficaciter effectum, sed mediante jure libertatis proximæ, qua constituitur Petrus in loco *B*; ita tamen, ut nequaquam habeat connexionem essentialem cum eventu; si autem Petrus per decretum illud translaticivum affectum aliquem ostendit ad unum libertatis extremum, & non ad aliud, hinc haberet se-

riam voluntatem unius, & non alterius, & multò magis, si ipse transferret alium in hunc finem, desiderans quantum est ex se, ut alter se exerceat bene, & non malè, quod cum ita contingat in DEO, exinde ostendit seriam voluntatem ad bonum, & non ad malum ex vi decreti applicativi suæ omnipotentiae. Videatur Eximius Doctor libro secundo de consensu DEI cap. 3.

SECTIO I.

An Decretum applicativum per se omnipotentiae ad utrumque sit intrinsecè indifferens?

1029. **S**uppono 1. Objectum decreti applicativi omnipotentiae saltem partiale esse exclusionem cujuscumque; impedimenti inaufertibilis, & conexi cum alterutro libertatis extremo; atque adeò habet pro objecto, quod excludit, quidquid impediret indifferentiam proximam libertatis ad utrumque; ut constat ex dictis à num. 864. insuper habet se ipsum pro objecto inadæquato; etenim licet repugnaret actus habens se ipsum pro objecto adæquato, non repugnat tamen, quòd habeat se ipsum pro objecto inadæquato; sic cognitio definiens omnem cognitionem definit se ipsam, ut objectum ipsius inadæquatum, quod idem est de cognitione exprimente omnem ens in ratione entis, omnem vitalitatem, & qualitatè, cum ea ipsa cognitio sit etiam ens, vitalis, & qualitas. Pariter illud decretum applicativum omni-